

Előfizetési díj:

Vidékre, postán:
vagyhelyben, házhoz hordva:
Negyedévre . . . 1 frt. 50 kr.
Félévre . . . 3 " — "
Egész évre . . . 5 " — "
Megjelenik e lap hetenként
egyszer, Szombaton.Előfizetési pénzek el-
fogadtatnak Gallia Fülöp
könyvkereskedésében Kec-
skeméten.

KECSKEMÉTI LAPOK.

Ismeretterjesztő hetilap.

Hirdetési díjak:

5 hasábos petit sor, egyszeri
hirdetésnél 5 kr.; — többszöri
vagy terjedelmes hirdetések-
nél árleengedés adatik.A nyiltérben való közle-
mény 3 hasábos soráért 10 kr.
számítottatik.Hirdetések elfogadtatnak Gal-
lia Fülöp könyvkereskedésében
Kecskeméten. — Hirdetések ezen-
kívül fölvetnek még M. Zeisler
hirdetési irodájában. (Pest, Király-
útea 60. sz.)

Egy tekintet társulatainkra.

(Folytatás.)

Több évvel ezelőtt, még a szükséggé vált hazafiúi demonstrációk éveiben, egy szépreményű polgári dalárda nálunk is keletkezett. Alakulása első éveiben már, a közönség tényleges részvételét csakhamar kiérdemelte. Azonban a szives egyetértés, ősi magyar szokás szerint, itt sem lehetett tartós. Tagjai külön váltak, s hozzá járulván a politicalai pártokra szakadás ideje, — lett a dalárdából, természetesen későbbben a politicalai pártáryalatok szerint, úgynevezett „városi dalárda“ és „dalkar“.

Művészi tekintetben, bizonyosan mind a két társulat sok kívánni valót tanúsít. Kétségtelen érdeme mind a kettőnek, hogy jóteknony célú előadásoknál, ünnepélyes alkalmaknál, a hol csak a közügy érdeke, s a kecskeméti név becsülete igényelte: őszinte készsége, buzgalmat és tevékenységet fejtettek ki. Különösen legközelebb, az úgynevezett „városi dalárda,“ saját lobogója fölszentelésénél, teljesen sikerült, s elismerésre méltó ünnepélyt rendezett.

De mind e dicséretes jelleg mellett, látva minden téren, méginkább a társas téren polgártársainak szétszakadozottságát, ismerve szívkmérvű anyagi és szellemi helyzetünket, a valódi ügybarát, mind az egyesülés és egyetértés érdekében, mind a biztosabb és impozánsabb siker tekintetében bizonyosan egész lélekkel csak azt fogja óhajítani: vajha az ügybuzgó két dalárda mielőbb egyesülne, s a művészet és társas

életünk felfrissítése érdekében is kezét fogva működésének, a nemes feladatnak egy testté olvadva felelnének meg!

S ép azért megütközéssel olvasá czikkiró is e lapok újdonságai közt közelebből, hogy egy harmadik dalárda alakulása is fenyeget bennünket, s a tanfériakul oly jeleseknek ismert héber tanítók kara is, külön dalkart kívánván alakítani.

Ez, szerintem — nem óhajtható, de sőt kövessék a tisztelt férfiak azon önmaguk által is, az összes hitfelekezeti tanítók által nemesen adott azon példát, hogy a népoktatás terén egy tanítói testületté alakultak, — itt is ügyekezzenek inkább rajta: hogy a két-három dalárdából, egy igen erős, anyagilag és művészetileg minden tekintetben életképes és virágzó dalárda keletkezzék.

Az utóbbi években alakult társulatok közül, tagadhatatlanul az összes népességre legáldásosabb hatáskört, és legjótékonyabb tevékenységet foglal-el a takarékpénztári egyesület.

E szerény egyesületnek hatáskörét, működését jellemezni nem feladatom. Hanem annyit emlékeztetés- s részben ismertetésül szabadjon érintenem: hogy e közhasznú intézet működésének már első évében, a mi tisztán gazdálkodó városunkban, közel nyolczszázezer forint, — már a második évben közel másfél millió forint, — és jelenleg a harmadik év első felében, a közelebből mindenkit örvendetesen meglepett

kimutatás szerint, egy millió nyolczszázezer forint forgalommal dicselkedhetik.

Harmadfél rövid év alatt nagyobb kereskedelmi városokban is szokatlan emelkedés. E jelenség fényesen igazolja, hogy a fiatal intézet az összes népességnek és szomszéd vidéknek bizalmát már tényleg kiérdemelte, s hogy az intézet jövője az ügyszerető és tapintatteljes választmány s derék elnöke Lestár Péter kormányzatában a legjobb kezekben van letéve.

De szabadjon még ép az intézet, s az irányában méltó bizalommal viseltető népesség érdekében egy pár jóakarató nézetet tolmácsolnom.

Az Intézet, bár mi finanszoperatio kedviért, más üzletnemet, más forgalmi módot ne érvényesítsen, az eddigi eljárás megszerzésére a föltétlen hitelt és bizalmat; ez ösvény szilárd követése azt meg is őrzendi.

Vizont polgártársaim figyelembe vevén, hogy oly kevésé iparúzó és kereskedelmi városban, mint a miénk, jó rosz években a forgalmi pénz nem felette nagy; hogy újabb hasonnemű társulatok keletkezéével a mi pénzsziúk helyzetünkben a forgalmi tőke csak megoszlik, de azon arányban nem öregbedik; hogy újabbnak állításával korlátolt anyagi erőnk mellett egy már létező pénzintézetet bizonyosan meggyöngíthetünk, de kettőt kellő virágzatra nem emelhetünk: — mind ez indokokból a népesség közérdekében óhajtható, hogy egyelőre verseny, vagy üzletvágyból új pénzintézet, a fiatal serdülőnek tetejére, saját

T Á R C Z A.

Haldokló honvéd.

A táj borul, az éj közel
Sűrű sötétivel
Gyászolni hősöket, kik a
Tusán hullottak el.

Csendelg a föld, csupán a ki
Vérével öntöze
Vegyíti végső jajjait
A fojtott csend közű.

Kinéz a hold borzalmasan
Repedt felhők mögöl:
Ki az, ki sirlakójaként
A téren fölmerül?

Félkörben az enyészeten
Megtört tekintete
Komor, majd meg örömtüzű
Pillantatot vete.

Balját szívére nyomja és
Féltérde vánszorog,
Jobbját ez égre nyújtva ily
Rémhangokon zokog:

„Isten, ki álsz világokon!
Ne hagyj e nép jogán
Tiporni zsarnokok dühét,
Ne hagyj e szent hazán.

Isten, tekintsd a nép könyét,
Millióknak sohaját:
Vérünkkel fessd egy szebb jövő
Derengő hajnalát.

S virolulj föl egykor, oh magyar,
Szülöttid hült porán,
Törjed magad keresztül a
Rabság vasajtán! „ — —

A kéz remegve hull alá,
S a tátogó szívé
Kinyilva, honi földre perg
A drága honfivér.

Végsőt hörög, s mint árva mécs
Egy bús pillantatot
Lövell az égre, s lángtüze —
Örökre hamvadott.

A kin megfagyva ajkain,
Kiegyve a kebel,
S a vészhalál vonásira
Rideg fagyot lehel.

Kialszik fönnen egy világ
S a végtelenbe vész,
A hold fátyolba rejtezik,
Lezúg az égi vész.

Csak dölj, csak mosd a honfivért
A földbe, zivatar,
Ha újra kél egy szebb tavasz:
Fölebred a magyar!

Cserei.

Egy fekete lap Kecskemét város újjabkori történetéből.

(Folytatás.)

Térjünk át most már a végzetes büntény történetére.

Kecskemét város még az árpádházi királyok korszakában, jelesen az 1242-ik évi nagy tatárpusztítás után azonnal, e vidéknek legnépeseb előkelő városa volt s a magyar királynők javadalmához tartozott. Először 1439-ik évben Erzsébet királynő, Zsigmond leánya s Albert neje által, még férje életében, a növekvő török áramlat ellen emelt végvárak erődítési költségei fedezésére adatott zálogba s többé a korona birtokába vissza sem került. A magyarországi törökhódítás kezdetén már magán földesurak birtokában volt. Népeisége leginkább a török uralom alatt növekedett, midőn az elpusztult szomszédos községek földönfutóvá lett lakosai nagyobbára ide költöztek, itt menhelyet, élelmet nyertek s éz által a haza és nemzet további szolgálatára megtartattak. A város határterülete akkor is, mint most legnagyobb részben homokos talajú, annál fogva leginkább csak legelőnek használható levén, az elsőledt szomszéd községek pusztá határait Kecskemét haszonbérbe vette, azokat a gyakori beköltözések által megsaporodott lakosoknak kiosztotta, melyeken ezek európai híru baromtenyésztést s földmívelést folytattak, elannyira, hogy az egypár községen kívül lakosiból végkép kipusztult kiskunság területét többnyire Kecskemét használta s volt idő, midőn 32 pusztá volt csoportosan a kecskeméti lakosok birtokában. Nagy csapás fenyegette azonban a várost

erőnk gyöngítésével, s a közbizalom megszátásával — ne alakítsassék.

Egypár év előtt élénken hallottuk azon óhajtatást: vajha a régi gőzmalom mellé, egy kevésbé nyereszkedő társulat által újabb gazdasági gőzmalom állíttatnék!

S ime a gazdasági gőzmalom-egyesület, kellő számú helybeli részvényesek kíséretében megalakult, s a második műgőzmalom már a közforgalomnak át is adatott.

S mi lett eddiglen is az eredménye?

Időközben a régi gőzmalom egyes részvényes társak által átvétetvén, most mind a kettő, a fogyasztó közönség teljes kényelmére rendszeresen kezeltetik; a jótékony verseny által a közönség méltányos igényei védve és biztosítva vannak, s a mellett, hogy a lisztőrletési kényelem a népességnek és szomszéd vidéknek meg lett szerezve: az eddigi gőzmalmi forgalom szerint mind a két vállalat tisztességesen megélhet, s körültekintő alkalmazás mellett, néhány év múlva a közönség legkisebb anyagi terhelése nélkül, még szépen jövedelmező üzletaggá is váland.

A tényállás ez egyszerű elbeszélése eléggé jellemzi a gazdasági gőzmalom-egyesület jótékonyosságát, s elegendő ösztönül és garantiául szolgálhat arra, hogy az anyagi reformok terén nálunk is egyesülés útján csak komolyan akarni, de komolyan tenni is kell: s az eszélyesen átgondolt és kivitt vállalkozásnak kívánt kedvező eredménye nem fog hiányozni!

Az ország központi megyéjében, különösen Pestmegye alsó felében évek során át aligha volt egy-egy intézetnek hiánya érzékenyebben észlelhető, mint egy gazdasági egyesületé.

S innen történt, hogy a boldog emlékeztű Szilassy Györgynek, a megye legjelesebb gazdájának kezdeményezése mellett már 1862-ben egy pestmegyei gazdasági egyesületnek alakulása, itt Kecskeméten, mint ekkor is tervezett központ, meg lett kísértve.

Az akkori országos viszonyok a megalkulást elejtették. S minékünk, a mi körünknek lett a feladat feltartva, hogy Kecskemét, N.-Kőrös és Czepléd városoknak, mint alapítóknak, s különösen igen szépszámú kecskemét- és kőrös városi polgároknak hozzájárultával a mezőgazdaszat országos érdekében, itt nálunk a kecskemétvidéki gazdasági egyesület létesüljön és megalakuljon.

Az egyesület mindnyájunk örömeire, egypár előzetes közgyűlés és szervező választmányi ülés után nem csak megalakult, de intézkedett, hogy a mezőgazdaszat és földművelés érdekében még ez év őszén, itt helyben a termelés különféle ágaiban jótékony tárlatok és versenyek rendeztesenek.

Mi itt a homoktenger közepén, igen közel vagyunk, úgy szólván a tövében az ország szívének, a művelt fővárosnak. Onnan a rendszeres és észszerű gazdászathoz minden szükséges gépek és magvak könnyű szerével megszerezhetők. És mégis alig van vidék, hol a saját körülményeinkhez, szétszórt földbirtokainkhoz szükséges alkalmazandó gépek is, kevésbé lennének ismertetve, s megszerezhetőségük elősegítve. Mi még mindig a régi módon, meglehető patriarchalis modorban gazdálkodunk. S a gyümölcstermelés kivételével, a gazdászati más nemeiben, feltűnőt és keresett felmutatni nem igen tudnak.

Mind e gazdasági bajokon és hiányokon apránként segíteni, a jobbat és tökéletesebbet megismertetni, annak előállításában segédkezet nyújtani, a földművelés és mezőgazdaszat terén is jótékony versenyt eszközölni: mindez, isten segítségével, ha támogatni meg nem szününk — a megalakult gazdasági egyesület hivatása leszen.

És én megvagyok győződve, hogy e gazd. egyesület ez érdekekben is egyik tényezőül szolgáland, hogy jelentékeny népességű és forgalmú városunk, az összes szomszéd vidéknek, a reménylendő kir. törvényszék és honvédtelép, a tervezett

alreál és ipariskola, a gazdaképző iskola és jogacademia keretével, — távolabbról is minél inkább központjává válják.

Elvégre hallgatással, elismerés nélkül a két nő-egyletet se mellőzhetjük.

Az izraelita nő-egylet évek óta szerényen él, szerényen működik. Lételét évenként, csak a nemes emberbarátok ismertetésével, s a jótékony célra tartatni szokott tánczünnepegy hirdetésével szokja tudatni. De a kisdéd hitfelekezet szegényei, özvegyei és árvái évek óta áldják az érettük, bár ha csöndesen működő jótékony kezeket, s az emberbarátnak évenként jól esett hallania és olvasnia, hogy a midőn népességünk inkább elidegenült egymástól, férfiak és nők szórakozást úgy szólván sajtópárti körökben találtak, — akadt nő-egylet, a mely jótékonyosságának akkor is tért és alkalmat talált.

Mennyivel áldásosabbá válhatik működése, mennyivel nagyobb lehet hatásköre a közelebről megalakult jótékony nő-egyesületnek!

Alig lehet az országban felmutatni vidéki várost, a hol nő-egylet többszámú részvényes tagokban és alapítóknak, s az összes népességnek élénkebb részvéte kíséretében alakult volna meg, mint a rég várt, rég óhajtott Kecskemét városi jótékony nő-egyesület.

Ha van valahol célja, van szüksége a nemeskeblű nők egyesületének: van minálunk túlbőség. Itt az árvák és beteg özvegyekről gyarlóan van gondoskodva; itt a nőnevelés fölött, szerető anyák, gyöngéd szemek ellenőrködnek; itt a maholnap elaljasodó nőcselenség erkölcsi megjavítása, a jók jutalmazása, s az elesettek fölemelése fölött senki sem eszmélkedik; itt a kisdédóvodák csak névről, s egy vétkesen elejtett tökéletlen példány után ismertetnek. Hogy mindezek, mind e hiányoknak felismerése és kipótlása a nő-egylet feladatai közé soroztattak: városunk nemes szíví hölgyeinek éles látását, és gyakorlati irányát dicséretesen jellemzi. S igen helyesen

1745-ben, midőn a jászkún kerületek megváltakoztak, egész területüket saját kezelésük alá vették s a pusztákat részint új községekkel betelepítették, részint pedig a fentmaradt régi községeknek átadták. Kénytelen volt tehát Kecskemét a kún puszták helyett más földekről gondoskodni, s készen lenni arra, hogy közelben pusztákat zálogolhasson. Ezen intézkedés csak ideiglenes birtokot szolgáltatott s így történt, hogy egyik pusztát a város zálogba vette, másikat a tulajdonos visszaváltotta, a pénz aztán hevert mindaddig, míg egy új pusztá került, melyet ismét zálogba venni lehessen.

Ilyeténképen megtakarított s épen némely pusztai földek visszaváltása útján heverőben levő közpénze volt a városnak 1750-ik év tájban mintegy száz-ezer forint.

Magyarországban akkor csak ércpénz volt forgalomban, úgymint az apró pénzek kivül: arany, tallér és márvás. A hiteltörvények gyarlósága és hitelintézetek teljes hiánya miatt ekkor mindig veszélyes volt a költsönadás; de saját különös célja tekintetéből e töképenzt nem is lehetett kamatra kiadni, hanem készen kellett azt tartani: a városi tanács tehát egy sajátos gondozást rendelt, úgymint a főbíró, főjegyzőt s két tanácsnokot kiválasztotta, ezeket ama községi töképenz hűségese gondozására tüzetesen föleskette és oda utasította, hogy azt belátásuk szerint, biztos helyre titokban tegyék el, ha időközben közülök valamelyik elhal, a helyett majd más rendeltetik hozzájuk, de a titkos helyet senkinek föl ne fedezzék. E négy ember egyike volt Somogyi András tanácsnok, általános tisztai esküjén kivül még különösen föleskette arra is, hogy e községi töképenzt híven őrzendi.

A mostani városházának közepe néhány évvel

előbb 1747-ikben épült s e mellett megmaradt régiebb földszinti épület volt korábbi időben a tanácsterem: ezen belől pedig egy benyúló kamara volt régebben a pénztári hivatalos helyiség, melyben a falak mellett apró fiókokra felosztott pénztárnoki szekrények állottak; ezen hely most már por és pókhálással belepve állott elhagyatottan s a kirendelt kincstartó bizottság e kamara téglával kirakott padlatának közepét felbontván, megásta, a gödörbe egy akós hordót alkalmazott, a pénzt abban elhelyezte, azután földdel befödte, a fölszedett téglákat visszaüllesztette s fölé egy üres ládát állított, — ezen belső kamarának ajtaja zárva volt, kulcsa pecsét alá rejtve a felső teremben őriztetett; mellette pedig a régi tanácsterem hivatalos helyiségnek használtatott.

1756-ik év aug. 7-kén délután két óra tájban Csáktornyai Ferenc főjegyzőtől egy régi jegyzőkönyvet Somogyi András tanácsnok elkérvén, ámbár az emeletben három hivatalszoba közül bármelyikben megvonulhatott volna, még is azon ürügy alatt, mintha fent az ügyes-bajosok miatt nagy zaj lenne, az alsó régi tanácsterembe ment, az átvett felvállási jegyzőkönyvből saját magán ügyében kivonatot készített. Mintegy másfél óranegyed múlva lement hozzá Csáktornyai, hogy a keresett tárgy feltalálásában segítségére legyen; de Somogyi egy másik, még régiebb felvállási jegyzőkönyvet kért tőle, mert bizonyos kert birtoka iránt Szivos-örökösök által megtámadtatván, a perben védenie kell magát, azért van arra szüksége. Csáktornyai fölment a levéltárba, elővette a jegyzőkönyvet, néhány levél fordításával fölhalálta a kívánt bejegyzést, futott vele Somogyihoz s midőn az alsó terembe lépett, ugyanakkor látta kijönni Somogyit a belső kamarából, melynek közepén a közkincs elásva tartatott. A főjegyző egyik

tagja levén a kincstartó bizottságnak, jól tudta, hogy azon kamara kulcsa fent a bizottság pecsété alatt tartatik, és annál fogva ott igaz kulcsesal járni nem lehet, elálmélkodott ugyan, de minden nyilatkozattól tartózkodott, hanem a kamara ajtajához menvén, kilincsét megnyomta, mire az ajtó felnyit s ő belépett. Megállapodván azon szekrényénél, mely jobb fölül az ajtó mögött volt, annak ajtait kitarva s minden fiókot kinyitogatva talált, — szemébe tűnt a kamara padlatán felhányt föld halmocskája s a mellett vájt gödör, melybe betekintvén, meglátta a kincses edényt, — födele nem volt rajta s a pénz felesillámlott belőle. Meglepetve a látottak által, csodálkozását elfojtotta, kilépett s az ajtót maga után berántván, a még mindig kezében tartott jegyzőkönyvből Somogyi által kívánt bejegyzést felolvasta, mire ez nagy zavarában és izzadásban levén, szomorúan levont kalapja alul csak ezt felelte: „még sem az kellene nekem“.

Csáktornyai ezzel ott hagyván Somogyit, bejelenté az eseményt Fehérvízy György főbíróknak, a ki Somogyit felhivatván, a kiküldött szolgálta ezt az alsó teremben nem találja, hanem a sáfár betekintvén az ablakon, Somogyit a belső kamara közepén állani látja, erről a közelében levő Fekete István tanácsnokot értesíti, ez azonnal az ajtóra megyen, benyit és rákiált Somogyira: „mi a menykövet keres kegyelmed itten?“ kijövéen Somogyi, az izzadástól dolmánya is átázottnak, kalapja pedig pókhálással és térde földdel bemoeskoltnak mutatkozott.

E közben Csáktornyai főjegyző és Deák Mihály tanácsnok is az alsó terembe érkeztek, Fekete Istvánval együtt hárman a belső kamarába bementek, — ott már a kincs fölötti gödört földdel bevonva, kö-

cselekedtek, a midőn mindenk előtt jótékony együletüknek szilárdítását tűzvéni ki legközelebbi teendőül, szépreményű és ügybuzgó műkedvelők előadása, kézművek ki-sorsolása, fűszeres tánczünnepek rendezése, s e célra felhasználandó szinművészeti pártfogolás által is minden lehető elkívánnak követni, hogy jövő jótékony-ságuk pénzalapjait eszélyesen beszerezzék és biztosítsák. S ha évről évre a kijelölt úton következetesen és egyszerűtettel haladni fognak, bizonyosak lehetnek benne, hogy maholnap feláldozó készségük útján elegendő pénzerővel, szép hatáskörükben a szenvedő emberiségnek vigaszai, s a kitűzött nemes céloknak boldogító személyesítőivé válandanak.

Isten áldása reájuk, és emberszerető szép válallatukra!

A létező társulatokról, és azoknak működéséről emnyit legjobb indulattal fölemlíteni szükségesnek találtam.

(Folytatjuk).

4847. szám.

Magyar királyi belügyminister, valameny-nyi törvényhatóságának.

Azon rövid idő tartam, melyre a honvédség tetteles szolgálata a védtörvények értelmében szabva van, mulhatlanul szükségessé teszi, hogy a honvédeknek behivatása és pontos megjelenése közül felmerülhet minden akadályok eleve elhárítassanak.

A magyar királyi honvédelmi ministeriummal egyetértőleg felhivom emnélfogva a törvényhatóságot, miszerint a honvédparancsnokságok által kiképeztetés végett sorrendben beszólítandó honvéd-újonczok és az őszi gyakorlatokra, vagy ellenőrzési szemlékre behivandó szabadságot és tartalék-ból átvett honvédek szabályszerű és pontos megjelenése érdekében hazafiúi buzgalommal működjenek közre, s az illető honvédparancsnokságokat e tekintetben lehető erélyel támogassa.

Miután továbbá a mult újonczállítás a honvédséghez oly nagy számú állományt szolgáltatott, hogy a rendszeres állomány arányához alkalmazott lakatanya helyiségek folyó évben behivandó honvéd-újonczok elhelyezésére nem elégségesek, mellőzhetlennek találtam egyúttal felhívni a törvényhatóságot saját hatáskörében teljes befolyását érvényesíteni az iránt, hogy a kiképeztetésre behívott honvédújonczok, s az őszi gyakorlatokra beszólítandó honvédsapatok elhelyezésénél esetleg szükségesnek mutatkozó közös elszállásolás a községek részéről az ügy érdekében kívánatos előzékenységgel találkozzék; mely hazafias készsége annyival inkább vélek számíthatni, mert a folyó évi gyakor-

zelében pedig egy márvás pénzdarábot elszórva találtak.

Most már Somogyi felhivattatván az új tanács-terembe, innen feltűnő nyugtalankodás közt az árnyék-székre vonta magát, hová a bíró utána küldvén, nála pénzesörgés hallatszott, kijövele után pedig ottan általa zsebéből kihányt apró kövecsek, vagy tégladarabok találtak, hasonlók azokhoz, melyek a kincses hordó fölött levő földdel vegyítve voltak. Ezután Somogyi az új tanács-terem előszobájában Hajagos József felvigyázása alá helyeztetett, hol a fenháló szolgák nyoszolyájára leülvén, egy zacskópénzt s szalmazsák alá rejtett, „talpaít is a padimentomhoz igen veri vala, úgy hogy a pénznek esörgése nála meghallatnék,“ — mondja a perbeli tény-leírás.

Ekkor a városi tanács már sebtében összehivat-tatván, Somogyi András előállított és vallatás alá vétetett.

Első kérdés volt hozzá: miképen nyitotta ki a belső kamarát? — mire azt felelte, hogy: nyitva talála.

A következő kérdésre: van-e pénz nála? — tagadólag felelt.

Nyilván való levén pedig már, hogy pénznek kell nála lennie, csizmája és nadrága a tanács színe előtt levonatott, s azokból és dolmányának két zsebéből „mintegy 32 forintra való máriás pénz omlott ki a padlatra“.

Most azon kérdés intézetett hozzá: hol vette a pénzt? — s erre következő, jól körülgondolt felelet adta: az elmúlt 1753-ik évben voltam utoljára pénztárnok, számadásom tetemes hiánnyal fejeztet be, miért már eleget tettem, de mindig gyanakodtam, hogy pénztárkezelésem berekesztésekor azon

latokra ezúttal kilátásba helyezett közös elszállásolás állandósítása épen nem szándékoltatik, s az csakis kivételes és ideiglenes következménye azon rendkívül nagy állománynak, melyet a mult évi újoncz állítás a honvédség részére szolgáltatott.

Budán, 1870. évi márczius hó 31-én.

Rajner Pál.

11,761. szám.

A magy. kir. honvédelmi ministeriumtól, Kecskemét város közönségének.

A budai cs. és kir. főhadparancsnokság, mult hó 15-éről 4653. szám alatt kelt közparancsával, a tartalék-ezredparancsnokságoknak meghagyta: hogy, az 1868-ik évi 40-ik törvényzikk 27-ik szakaszának, és az ezen törvény fogatosítására vonatkozó újítás 6-ik szakaszának megfelelőleg, a népiskolai tanítók és tanítójelöltek, úgy szintén azok, a kik örökség útján jutottak valamely mezei gazdaság birtokába, a nyolcz heti katonai kiképeztetés végett akkor hivassanak be, a midőn hivatásuk leginkább engedi távollétüket.

A népiskolai tanítók és tanítójelöltek, ennek következtében, csakis a rendes iskolai szünidő alatt fognak be hivatni.

Az öröklött mezei gazdaságok tulajdonosait illetőleg pedig, a menyiben az éghajlati és gazdasági viszonyok az ország különböző vidékein eltérőleg változók volnának, tartalék-ezredparancsnokságok, a behivatási időszak megállapítása tekintetéből, az egyes törvényhatóságokkal fogják mágo-kat érintkezésbe tenni, és ahoz képest járandnak el.

S erről önöket, szükséges tudomás végett, oly felhívással értesitem: hogy az utóbb érintett behívási időszakról, hozzám is tegyenek jelentést.

Kelt Budán, május 4-én, 1870.

A ministerium vezetésével megbízott magy. kir. ministerelnök meghagyásából:

Csengery Imre,
ministeri tanácsos.

Fővárosi Levelek.

Pest, Julius 16. 1870.

Valahára a törvényhatóságok rendezése tárgyában beadott törvényjavaslat, 15. napi vita után, az általános tárgyaláson, szerezkesen tül-esett.

A deákpárt tagjai meddő vitával az általános diktiókat végtelenig húzni nem kívánván, a felszólalástól, kevés kivétellel már a hét elején elállottak. A balközép részéről is többen követték a nemesen adott példát. De többen közülök, s a szélbal tagjai általánosságban, vagy haza kívánván beszélni, vagy azon önboldogító hitben levén, hogy az ő bölcs felszólalásuk a haza, vagy legalább is a megyék, (már a régi mindenható megyéknek) megmentésére okvetlenül szükséges; jobbadán az üres padoknak betanult beszédeiket elmondogatták.

Ugyancsak sujtásosan szólottak e héten a tárgyhöz Kállay Ödön, a költőpolitikus Jókai Mór, az angol állambölcsész Ujváry Pál, és szokott otthonsággal megtartván védbeszédét indit-

pénzt, mely hiányzott s melyért már eleget tettem, fiókomban feledtem; az én régi pénztárnoki szekrényem amaz alsó kamarában van most, melynek ajtaját imént nyitva találván, oda beléptem, régi fiókomat kivonván, a nálam levő pénzt ott leltem s bizonyos levén abban, hogy az enyém, azt mint sajátomat elvinni kívántam.

Tovább kérdezte: Melyik fiókban talála?

— A vendégfogadó fölöl levőben.

Hiszzen az leveles fiók, nem állott abban pénz, abban nem találhatta?

— Pénzes fiókom egykor megbomolván, abba átrakodtam.

Miért nem vitte ki hiráddal és bejelentéssel?

— Tartottam tőle hogy nem engedik.

Többszer vett e ki onnét pénzt?

— Nem, soha.

Ezután ismét Hajagos József felügyelete alatt az előszobába kiküldetvén, ott addig mozgott nyugtalankodva, hogy a pénz megint megsördült nála s kérdezte: mi az? felelte: hogy a nadrág-szijának esatja; ez bejelentvén, azon további kérdésre: van-e még netalan pénz nála? ismét tagadólag felelt; de Hajagos József megilletődvén e makacs tagadásra, Somogyi András derekát körül tapogatta, s annak gatyakorczából a tanács előtt egy karton-zacskót vont ki tele márvás pénzzel, mely pénzdarábok penészesek, nyers földdel és porral igen elegyesek valának, s azok összege, ötével számítva mintegy 60 vetés-forint vala. Erről Somogyi most már ismét azt mondá, hogy ugyanazon fiókból vette ki, melyből a fentebbieket.

Ekkor némelyek a tanács tagjai közül lementek az alsó terem melletti belső kamarába, megvizsgál-

ványa mellett Tisza Kálmán, a tárgyalás közben beteggé lett belügyminister helyett hatásteljesen felszólalt még gróf Andrassy miniszterelnök, s azzal a tárgyalás elvégre be lett fejezve.

A törvényjavaslat a központi bizottság szövegezése, szervezése szerint, két oldalról is e fontos ügyben névszerinti szavazás igényeltetvén — 58 szavazattöbbséggel, általánosságban elfogadtatott, s a részletes tárgyalás utána azonnal meg is kezdetett.

E héten a képviselőháznak ismét halottja volt. A minden pártárnyalat által kivétel nélkül egyenlően tisztelt és szeretett öreg Ludvig János, közbecsű munkássága közben hirtelen elhalálozott. A nemzet geniusának áldása, s az összes képviselők őszinte részvéte és sajnálata kísérté az elhunytat sirjába. Béke a nemesjelleme elhunytal!

E héten felütötte fejét a rémhír is, s bizonyossá vált európa két leghatalmasabb és legmiveltebb állama, az egyenlően katonailag szervezett francia és orosz államközt a világ által nem is álmódott, nem is gondolhatott háború. S hogy összes Európának sorsára nézve e hadjáratból mi eredmény fog kifejleni? azt a jó istenen kívül egyelőre se a diplomaták, se a zugpolitikusok biztosan meg nem jósolhatják.

Annyit naponta észlelhetünk, hogy a félelem és bizonytalanság mindenütt és minden körben nagy, s a közönségnek figyelmét és érdekléttségét, a képviselőházi törvényhatósági tárgyalásoktól teljesen magához vonta.

Isten velünk!

r. lev.

Tisztelt Serkeztő Úr!

Nehogy azst gondója asz irdemes pudlikom, hogy a mi híres vajdánknek mán a magva is kivesett, aszir pennát ragadok, megírni inkább mint súval panasulni el sívem keserűségét azson miltatlanság fölött, minek tanúja vótam e hónapban. — Ugyanis a kit felekezsetbeli diák urak a mi mesterségünkbe kontárkodva elidegenítik tülünk a nagyírdemü közönséget, s rákapatják az eb-fizetésre. — Mert nám úk, örömlükben hogy szabadulhatnak a kínlógyiumtul, muzsikálnak, danólnak meg sónokolnak, mind ingyért! asztán szeretik, ha annyi níp tódul be a sínházba möghallgatásukra, hogy egymás hátán ülve állva, mindha Klingert uram güzfördőjében vonának. Mindezt pedig bizony nem a diák urak gyenyerő muzsikájuk hallgatása vígett tesik, hanem mert ingyért a mulatság! próbálnák csak irdemes diák uraimék csupán 8 vagy 10 krajcsárt sabni a bementre, majd möglátnák, hogy bizony nem lenne oly katlanmeleg azs a sínház. — Az igazs, hogy a diák urak illetlennek tartanak még pinzsért muzsikányi; node fordítasák a begyülő pinzst valami jütékony csíra, pildául valamelyik seginy mendikás úrfinak vegyenek rajta esizsmát, másinak kalapot, vagy kinek testin mi mutatkozszik oly helyiség, hol nagyon likas a takaró; — vagy pedig tűzsenek ki belüle jutalmat maguk közt legeslegsebben muzsikáló, danoló, meg sónokló számára. — Ha így tennének, aztán majd nem tódulna a fil város asz ő produkciójukra, ittott jutna nekünk is egy kis fülelő küzsönség, ki asz-

ták a Somogyi által kijelölt szekrény-fiókot; de abban sem pénznek, sem pornak, annál kevesbé földnek, kivált nedvesnek semmi nyoma sem találtak, nem is volt jele, hogy abba valaki benyult volna, mert pókhálóval beszöve vala.

Mindez aztán méltó okot szolgáltatott arra, hogy az elásott kincses hordó megvizgáltassék, melynek tetején levő nedves fris föld között elszórva ismét 15 darab márvás találtak, s ebből annak feltöretése világosságra jött, sőt annyival bizonyosabbá lett, mivel nem rendesen volt befödve, hanem csak hirtelenében volt a föld reá kaparva, a pénz felső része dírib-darab kövecsekkel és földdel volt vegyítve, s első tekintetre szembe tűnt, hogy a pénznek egy része hiányzik.

A városi tanács határozata így szól:

„Mely nagy kártételnek és lopásnak, hogy nem más, hanem Somogyi András légyen elkövetője és szerző oka — világos: 1-ör a peeszt alatt tartott kulesú ajtnak felnyitásából és oda hir nélkül való bemenetelből. 2-ör Somogyinak abban találtakása és ismét azután is oda rejtéséből. 3-ör Ruházatának nyers-földes és pókhálás voltából, melyet annak a helynek állapota okozott. 4-er a pénznek tagadásából, gatyába, nadrágba, esizmába, ágyba rejtegetéséből. 5-ör maga mentségének lehetetlenségéből, mert lehetetlen oly száraz fiókban, mint a melyre mutat, nyers földdel; tégladarabokkal elegyes penészes pénzt tartani. 6-ör az edényen való földnek új meghányásából. 7-er Az edénybeli és Somogyinál talált pénznek egyező alakjából. Mely okokon is Somogyi András vasra verettetvén, a törvényszékre jó őrizet alatt tartatik.

(Vége következik).

tán körülhordozott tányérunkba majd csak vetne valamit.

Mindezt sivére tisztelt Serkestő úr, ho megüti a hírlapi katonamirtiket eszen esekily előadásom, méltóztassék közölni, legalább helypótlékul.

Azs a tavali vín brágós.

Helybeli újdonságok.

† „Soha sincs jó idő, mindig esik az eső” sóhajtottuk mi is fel a cigánnyal, — esőért sópánkodtunk, most meg ha egy kis felhőt látunk, már majdnem kétségbe esünk, mert annyi igaz, hogy most minden kis esőből azonnal nagy zápor kerekedik, és egy hét óta szüntelen esik; ha így tart, a mi szép termésünk lett, oda lesz, mert elromlik; miután még csak berakodni sincs időnk, már idáig is tetemes kárunk van.

† **Kérjük a kapitányi hivatalt**, tanítsa egy kis rend-, és emberségre a koresmáros urakat, hogy azon — emberformákat, kik koresmájukban pénzüikkel eszközket is megisszák, holt részegen ne lökjék ki az útezára mások botránkozására, hanem engedjék mámorukat legalább udvaraikon kialudni: ha pénzüket zsebre rakják és engedék elállatosodni, kötelességük közérkölciségi szempontból is meggátolni, hogy oly állapotban ne menjenek ki az emberek közé. Ily holt részeg állapotban levő félbarom hevert vasárnap délelőtt a színház sarkán majdnem paradicsomi öltözetben, a templomból

jövők épülésére, és egy nagy csoport gyermek multságára.

† **A multkor említett** nyomorék még mindig a templom ajtóban ül, és templom után a piacon a nép közt járkal, elrontva sok embernek azon napra étvágyát. Ez is haszon — gondolják az illetők.

† **A kanászok is élnek**, és uralkodnak reggel s esténként az útezákon végig fűlsértő patogatásaikkal. Különb a kinek nem tetszik, dugja be a fülét, — ugy-e igaz?

† **A kecskeméti népnek** egyetlen szóraközi helye van: az indóház melletti sétány, melyet azonban nem nagy kedvvel látogatnak, mivel épen szomszédságában van a disznó-hizlalók felrakodási helyük, és iszonyú parfümmel töltik a környéket, ezen kellemetlenség elhárítását akként vélte a közgyűlés eszközölni, hogy meghagyta a disznó-hizlalóknak, hogy a vasúti társaságtól más felrakodási helyet kérjenek, egyszersmind a társaságot a hatóság ez ügyben szinte megkeresni határozta; ez mintegy három hóval ezelőtt történt, és azóta egy lépés sem tétel az ügyben. Meghozni valamely határozatot tudunk mi, — de végre hajtani... szőlj már te is dádé.

Vidéki és vegyes újdonságok.

† **Egy ügyvéd végrendelete.** Lord Eldon angol ügyvéd, ki közelebb halt meg Londonban,

minden vagyonát a tébolydának hagyományozta; „Visszaadom — írja végrendeletében — a bolondoknak amit a bolondoknak t. i. a perlekedőknek köszönhetek.”

† **József főherceg** egy kibocsátványban köszönte meg a honvédtisztek és altisztek buzgalmat, kik rövid idő alatt 60,000 gyalogot és 2,700 huszárt gyakoroltak be. Nem tudom nálunk né-mely nagy hazafiak kegyeskedtek-e tudomásul venni, hogy van már 7 honvédünk?!

† **Egy román toast.** Körösbányán közelebb egy algymnásium felavatási ünnepélye alkalmából egy törvénytörvényes iñök ily felköszöntést mondott: „1784-ben az oláh nép bokáig volt a legyilkolt magyarok vérében; 1848-ban térdig úszott abban, haladjunk e göröngyös pályán tovább; le a magyar nemzettel és annak kormányával, ki kell irtani a nekünk alkalmatlan fajt.” stb. No lám a kedves rumun atyafi mily keresztényi szeretettel viseltetik irántunk, „sokat akarna a szarka, ha elbirná a farka”.

Tudósítás a kecskeméti piacról.

(Alsó-ausztriai mérő szerint.)

1870. évi Julius 19.

Búza 87 fontos 4 frt. 80 kr. alábbvaló 4 frt. 20 kr., Rozs (új) 3 frt. (óh) 2 ft. 80 kr. Arpa (új) 3 frt. Zab 2 frt 30 kr., Kukorica 3 ft. 50 kr. Burgonya (új) 2 ft.

Felelős szerkesztő: **Hornyik János.**

H I R D E T É S E K.

Hirdetmény.

A páva-útczában néhai Sárközy Lőrincz úr féle ház, kerttel vagy annélkül is kedvező feltételek mellett szabad kézből eladó.

Bővebb tudósítást nyerhetni ugyan ott a háznál, Sárközy kisasszonyoktól.

2—3

Alulirotnak vas- és fűszerüzletébe egy tanuló, ki felsőbb iskolai osztályokat jó bizonyítványokkal végzett, felvétetik.

Gyenes Sándor.

2—3

H I R D E T M É N Y.

Sz. kir. Kecskemét város törvényhatósága tulajdonához tartozó következő helyeken:

- I. A szentkirályi tölgyes erdőben.
- II. A szentkirályi és szikrai közlegelőekben, s az ezekben levő tölgyes és nyárjas erdőben s a tölgyesi rétben.
- III. A nagy- és kistalfái erdőben.
- IV. A nagy- és kisnyiri erdőben, s az ezekhez tartozó vágó járási legelőben és erdőben.
- V. A monostori legelőben és erdőben, a vadászatot és madarászatot 1870. Jun. 13—247. sz. a. kelt határozatalánál fogva tilalom alá vevén, a fentebb körülírt helyekben a vadászati és madarászati jogot 1870. Jul. 5-től három évi időtartamra hasznóbérbe adta.

Ennélfogva mindenki értesítettik, miszerint a fentebbirt területeken a vadászat és madarászat csupán a hasznóbérlőknek van megengedve, ezeken kívül mindenkinek a vadászati tilalom alá vett helyeken vadászni és madarászni, vadat úzni s a tilalmas helyeken átvezető útakról letérni, fegyverrel vagy kutyákkal barangolni szigorúan tiltatik.

E tilalom áthágói a mellett, hogy fegyverüket a felügyelettel megbizottaknak megtagadhatatlanul átadni tartoznak, a volt mk. ltó. tanács 1865. már. 2-ik 15,377. sz. a. kelt s érvényben levő kibocsátvány, továbbá az 1802. év 24. t. cz. 4. és 5. az 1840. évi 9. t. cz. 15. §§. szerint minden egyes esetenél a költségnek egyszeres, s a vadállományban okozott kárnak kétszeres megtérítésén felül 12 ft. pénzbüntetéssel s végre a tilalom feletti örködéssel megbizottak irányában elkövetett bántalmazás esetében a fentebbirt pénzbüntetésekön kívül, a hivatkozott törvények értelmében börtön büntetéssel is fognak fenytetni.

Kelt kecskeméten, 1870-ik év július havának 11-ik napján tartott közgyűlésből.

A városi község hatóság által

H i r d e t m é n y.

Az úgynevezett koldulás eltörlesztésére kiosztott földekből a Szolnoki-köz végén levő 28. és 29-ik részlet, — továbbá az Urréti 29. részlet földek folyó évi Julius 28-án reggeli 8 órakor a helyszínen tartandó nyilvános árverésen 6 egymás után következő évekre hasznóbérbe fognak kiadatni, — miről a bérleni kívánók ezennel értesítettvén az árverésre meghivatnak.

Az árverelési feltételek a gazdasági hivatalban előlegesen megtudhatók.

Kecskemét, Július 6-án 1870.

A gazdasági hivatal által.

Nyilatkozat.

F. hó 10-én határunkon átrohanó jégeső sz. lőrinczi árendalis birtokomon a feletermést elverte, ezen kárt a „triesti asienda assicuratrice“ biztosító intézet kecskeméti ügynöke Kressák Pál ev. tanító (körös-útcza, 155. sz.) által teljes megelégedésemre oly gyorsan fizette ki, hogy a pénz jul. 15-én már kezemben volt. Mit nyilvánosságra hozni s a nevezett jóhitelű intézetet a városi t. közönség figyelmébe ajánlani kötelességemnek ismerem.

Kecskemét, július 16. 1870.

Quirinyi Miklós,
ügyvéd.

Jég-eladás.

Alulirott értesitem a t. közönséget: hogy nagy mennyiségű jeget szereztvén be, abból saját üzletemhez felhasználandó részen kívül, egész nyári idény alatt, akár edényenkint, akár általában, jutányos áron szolgálhatok. Lakásom vásári-nagy-útcza, Dragolovich-házban.

Dékány Imre,
vendéglős.

H i r d e t m é n y.

Az alsó-nyomási 71. részlet, és a házankénti koldulás megszüntetésére kiosztott 29. részlet földet folyó évi Július 26. s utánna következő napjain reggeli 8 órától kezdve a helyszínen tartandó nyilvános árverés útján a többetigérőknek 6. egymás után következő évekre hasznóbérbe fognak kiadatni, megjegyeztetvén, hogy az árverelés az alsó-nyomási földeken kezdetik meg, s ezek bevégeztével folytattatik a 29. részletre, — miről a bérleni kívánók ezennel értesítettvén az árverésre meghivatnak.

Az árverelési feltételek a gazdasági hivatalban előlegesen megtudhatók.

Kecskemét, Júl. 6-kán 1870.

A gazdasági hivatal által.

Hirdetmény.

Miután szabó-üzlettemmel felhagytam, 160. forinton általam beszerzett, legjobb amerikai készítményű **varró-gépet** jutányos feltételek mellett áruba bocsátom. Lakásom vásári-nagy-útcza, Dragolovich-házban.

Dékány Imre.